

Julijan: Temno uganko rešuješ s temnejšo . . .

Maksimós: Oba bodeta propadla, ali ne izginila . . . Dete ne izgine, ko postane mladenič, mladenič ne, ko postane mož . . . Oj ti si hotel mladeniča preleviti v otroka. Carstvo duha je pogoltnilo carstvo mesa. Ali carstvo duha ni zaključek. Mladeniču si hotel braniti, da postane mož. Oj blazni, ki si dvignil meč proti prihajajočemu, proti tretjemu carstvu, v katerem bode vladal Dvostranski!

Julijan: In ta?

Maksimós: Židovski narod ima zanj ime. Mesijo ga imenujejo in ga čakajo . . .

Julijan: Cesar = bog; — Bog = cesar. Cesar v carstvu duha in bog v carstvu mesa . . .!

Maksimós: To je tretje carstvo . . . Logos v Panu, Pan v Logosu . . .

Da pa pride to tretje carstvo, v katero Ibsen tako živo veruje, zahteva svobode za neomejen razvoj, svobode tudi za tisto individualnost, ki hoče porušiti in odpraviti, kar je zastarelo, nesposobno za življenje, kar ovira razvoj in svobodo in kar brani novim, zdravim, mladim in krepkim idealom, da bi vzklili, vzcvetli in obrodili sad.

Rekel bi, da sta individualnost in življenje Ibsenu umetniku skoro identna pojma. »Živite, živite svoje lastno življenje in raztrgajte vse spon«; to kličejo vsi Ibsenovi junaki, in to tendenco diha vsa njegova filozofija, vsa njegova umetnost.

Antimah.

Nestrapno množica meščanov,
še modri Platon čaka željno,
da skoraj brati bi pričel
Antimah epos svoj.

Pričel je. Ali danes niso
všeč poslušalcem njega glasi;
iz množice za drugim drug
odhaja mrmrajoč:

»Ni enega glasu o luni,
o ptičkih enega ni verza,
norčuje iz ljubezni se,
iz naših šeg, navad.

»Boginja sladke poezije,
pa ne ko ti bi izmešala
Antimahu srce in duh,
da ne ume te več?«

A pevec mirno . . . čita . . . čita . . .
Odkod naenkrat ta tišina? . . .
Ozre okrog se po ljudeh . . .
Sam Platon sluša ga.

»Le tebi ni resnica grenka?
Ti sam si mi za tisoč drugih!«
In v zadovoljnosti obeh
prečita epos ves.

Sigma.

